

Opinia do ustawy o służbie cywilnej

Zważywszy na krótki okres jaki upłynął od dnia uchwalenia ustawy do dnia posiedzenia Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej niniejsza opinia została ograniczona do przedstawienia szczegółowych uwag i wątpliwości, z pominięciem części ogólnej.

Uwagi te w większości mają na celu wskazanie i naprawienie uchybień legislacyjnych, a tym samym zmierzają do poprawienia jakości legislacyjnej i czytelności ustawy.

- 1) Katalog wymagań stawianych wobec kandydatów do służby cywilnej (art. 4) zawiera m.in. posiadanie obywatelstwa polskiego. W świetle Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską może się okazać, że wymóg ten stanowi nadmierne ograniczenie zasady swobodnego przepływu pracowników. Zasada ta polega na m.in. na zniesieniu wszelkich form dyskryminacji w zakresie zatrudnienia pracowników pochodzących z państw członkowskich ze względu na obywatelstwo. Zgodnie z art. 39 ust. 4 TWE swoboda ta nie dotyczy zatrudnienia w administracji publicznej. Wyjątek ten został skorygowany przez orzecznictwo Trybunału Europejskiego, z którego wynika, że zakres wyłączenia musi być ograniczony tylko do tego co niezbędne dla zabezpieczenia ogólnego interesu państwa, który nie będzie zagrożony, jeżeli sporadycznie lub wyjątkowo uprawnienia będą wykonywane przez obywateli innych państw członkowskich. W Komunikacie wydanym w tym zakresie Komisja informuje, że wyjątek ten odnosi się przede wszystkim do pracowników sił zbrojnych, policji, sędziów, pracowników administracji skarbowej oraz dyplomacji. Może odnosić się do administracji publicznej szczebla centralnego i lokalnego, jeśli chodzi o personel wykonujący władzę państwową, w związku z procesem tworzenia lub stosowania prawa oraz nadzoru nad jednostkami podporządkowanymi. W związku z powyższym należy rozważyć wprowadzenie do opiniowanej ustawy takich uregulowań, które umożliwią realizację zasady swobodnego przepływu pracowników.

Konsekwencją przyjęcia takiego rozwiązania będzie taka zmiana brzmienia art. 40 pkt 2, aby zrzeczenie się obywatelstwa polskiego nie powodowało wygaśnięcia stosunku pracy urzędnika służby cywilnej.

Propozycje poprawek:

- w art. 4:

a) w pkt 1 po wyrazie "polskim" dodaje się wyrazy "lub obywatelem innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej",

b) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 oraz dodaje ust. 2 i 3 w brzmieniu:

"2. Zatrudnienie na stanowisku urzędniczym, na którym wykonywana praca polega na udziale bezpośrednim lub pośrednim w wykonywaniu władzy publicznej i funkcji mających na celu ochronę generalnych interesów państwa, może być uzależnione od posiadania obywatelstwa polskiego.

3. Osoba będąca obywatelem innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej może zostać zatrudniona na stanowisku urzędniczym innym niż określone w ust. 2, jeżeli posiada poświadczenie znajomości języka polskiego, wydane na podstawie ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. Nr 90, poz. 999 z późn. zm.) odpowiednie do wymagań dla danego stanowiska."

- w art. 40 w pkt 2 po wyrazie "polskiego" dodaje się wyrazy "w przypadkach, o których mowa w art. 4 ust. 2".

2) W art. 2 w ust. 4 określono pracowników, którzy będą mogli zajmować stanowiska urzędnicze w służbie cywilnej. Do tej grupy zaliczono także pracowników urzędów państwowych, z wyłączeniem pracowników w gabinecie politycznym, doradców oraz osób pełniących funkcje doradców. Wyłączenie to zostało sformułowane nieprawidłowo.

Propozycja poprawki:

- w art. 2 w ust. 4 wyrazy "art. 47¹" zastępuje się wyrazami "stanowisk, o których mowa w art. 47¹".

3) W art. 4 w pkt 3 wskazano wymogi, jakie musi spełniać osoba, która może być zatrudniona w służbie cywilnej. Katalog tych wymagań zawiera m.in. wymóg niekaralności (pkt 3). Z kolei w art. 40 zostały określone sytuacje, w których stosunek urzędnika służby cywilnej wygasa z mocy prawa. Jedną z przesłanek jest skazanie prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne (pkt 5). Należy rozważyć uzupełnienie wskazanych norm prawnych o popełnione umyślnie przestępstwo skarbowe. W Kodeksie karnym skarbowym wyraźne jest formalne rozgraniczenie pojęcia "przestępstwa

skarbowego" od pojęcia "przestępstwa", podobnie zresztą jak pojęcia "wykroczenia skarbowego" od pojęcia "wykroczenia".

Propozycja poprawki:

- w art. 4 w pkt 3 oraz w art. 40 w pkt 4 wyrazy "przestępstwo umyślne" zastępuje się wyrazami "umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe".

- 4) Zgodnie z art. 8 ust. 3 zadania z zakresu służby cywilnej realizuje Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Uregulowanie tego rodzaju może rodzić pewne wątpliwości natury konstytucyjnej, związane z apolitycznym charakterem korpusu służby cywilnej. Rozwiązanie to pozostaje co prawda w zgodzie z art. 153 Konstytucji, ale jedynie w zakresie zwierzchnictwa Prezesa Rady Ministrów nad korpusem służby cywilnej, bowiem będzie ono wykonywane przez Premiera. Źródłem wątpliwości (na gruncie art. 2 oraz przytoczonego art. 153 Konstytucji) może być powierzenie tej funkcji Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, który na podstawie ustawy o Radzie Ministrów ma odmienny zakres kompetencji.
- 5) Art. 12 będzie stanowił podstawę do informowania o wynikach naboru do służby cywilnej. Informacje te, w zakresie objętym wymaganiami określonymi w ogłoszeniu o naborze, będą stanowiły informację publiczną. Z tego względu należy zwrócić uwagę, w porównaniu z obowiązującym stanem prawnym, na zawężenie dostępnych informacji. Dotyczy to m.in. takich informacji jak informacje o wszystkich kandydatach, którzy zgłosili się do naboru oraz braku wyraźnego wskazania, co będzie stanowiło elementy składowe informacji o wyniku naboru.
- 6) Wydaje się, że odesłanie zawarte w art. 22 w ust. 6 wymaga korekty, ponieważ wyłącznie ust. 5 tego artykułu wskazuje za co dokładnie będą przyznawane punkty w postępowaniu kwalifikacyjnym. Z art. 22 ust. 4 wynika natomiast zasada wyrażania wyników postępowania kwalifikacyjnego w punktach.

Propozycja poprawki:

- w art. 22 w ust. 6 wyrazy "w ust. 4 i 5" zastępuje się wyrazami "w ust. 5".

- 7) W art. 60, art. 61 oraz art. 64 określono zasady wliczania okresów pracy uprawniających do takich świadczeń pieniężnych jak dodatek za wieloletnią pracę w służbie cywilnej, nagroda jubileuszowa oraz odprawa emerytalno-rentowa. Zgodnie z przywołanymi normami do okresów pracy nie będą wliczane okresy zatrudnienia w organach bezpieczeństwa państwa. Odesłanie do tzw. ustawy lustracyjnej w tym zakresie powinno być skorygowane w związku z uchwaleniem przez Sejm ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990

oraz treści tych dokumentów (druk senacki nr 205). Nowy akt prawny zakłada derogację ustawy z dnia 11 kwietnia 1997 roku o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944 – 1990 osób pełniących funkcje publiczne.

Propozycja poprawki:

- w art. 60 w ust. 3, w art. 61 w ust. 3 oraz w art. 64 w ust. 3 wyrazy "ustawy z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne (Dz.U. z 1999 r. Nr 42, poz. 428, z późn. zm.)" zastępuje się wyrazami "ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów".
- 8) W związku z uchwaleniem nowej ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów należy skreślić art. 103, który wprowadza zmianę do tej ustawy polegającą na wykreśleniu z grupy osób pełniących funkcje publiczne Szefa Służby Cywilnej.
- 9) Art. 106 zawiera zmiany do ustawy – Prawo własności przemysłowej. Są one związane z derogowaniem dotychczas obowiązującej i uchwaleniem nowej ustawy o służbie cywilnej. Zmieniany art. 272¹ ma na celu aktualizację odesłań do tych przepisów ustawy o służbie cywilnej, które znajdują odpowiednie zastosowanie do ekspertów i aplikantów eksperckich. Wyjaśnienia wymaga kwestia czy zamierzona była zmiana zakresu tego odesłania, wiążąca się z zakresem przyznawanych uprawnień. Korekty wymagają także błędne odesłania.
- 10) W art. 109 wprowadzającym zmiany w ustawie o finansach publicznych konieczne jest poprawienie odesłania, poprzez prawidłowe wskazanie przepisu, który dotyczy możliwości przyznania uprawnień szczególnych w zakresie płac i innych świadczeń oraz innych dodatków do wynagrodzenia niż przewidziane w ustawie, jakie przysługują pracownikom urzędów skarbowych.

Propozycja poprawki:

- w art. 109, w ust. 7 wyrazy "art. 66" zastępuje się wyrazami "art. 70".

- 11) Przepis art. 126 ust. 2 został zredagowany w sposób sprzeczny z zasadami prawidłowej legislacji.

Propozycja poprawki:

- w art. 126 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Do kary zastosowanej na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy uchylanej w art. 133, która stała się prawomocna przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy o przedawnieniu i zatarciu kary dyscyplinarnej, chyba że upłynął już termin przedawnienia."

12) W art. 132 należy dokonać ujednoczenia terminologii oraz wyjaśnić czy celowe jest utrzymanie w mocy wszystkich aktów wykonawczych wydanych na podstawie uchylanej ustawy o służbie cywilnej.

Propozycja poprawki:

- w art. 132 wyrazy ", o której mowa w art. 133," zastępuje się wyrazami "ustawy uchylanej w art. 133".

Oprac. Agata Karwowska-Sokołowska